

Morshch Ya.I.

Classical Private University

METHODS FOR CALCULATION OF THE TAX BURDEN IN THE MODERN UKRAINE**Summary**

The article deals with the review and analysis of existing methods for calculation of the tax burden. The usage of this indicator as an indicator of the stimulating function efficiency of the tax policy at this point does not illustrate the real economic situation. The calculation of the macro-level tax burden in 2006–2014 by the tax factor coefficient was made. The granting of the tax benefits and a significant amount of the «grey» economy do not enable an accurate representation of the real tax burden. The inclusion of the amount of obligatory state payment paid by business entities could improve the accuracy of the data.

Keywords: methods for calculating, tax burden, index of economic freedom, tax system, gross domestic product, economic entities.

УДК 351.83.32.25

Бродовська О. Г.

Класичний приватний університет

**ВИКОРИСТАННЯ КОНКУРЕНТНИХ МЕХАНІЗМІВ
В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ**

Стаття присвячена визначенню критеріїв, що дозволяють оцінювати ступінь ефективності системи державних закупівель в умовах конкуренції. Конкуренція в сфері державних закупівель здійснюється коштом держави і проявляється у боротьбі компаній за доступ до державного ринку і бюджетних коштів. Така конкуренція організовується в ході подання претендентами заявок на участь в розміщенні замовлень, де основним критерієм отримання державного замовлення виступає найнижча ціна постачальника-претендента. Серед нових підходів до організації закупівель товарів, послуг і робіт для державних потреб є відмова від процедур, що не дають можливість економити державні кошти, і перехід до страхування ризиків і управління ними замість того, що практикувався раніше повної відмови від прийняття ризиків.
Ключові слова: конкуренція, державні закупівлі, товари і послуги, постачальник, бюджетні кошти, управління, бюджетні обмеження.

Вступ. Використання конкурентних механізмів в процесі організації державних закупівель має на увазі: визначення в нормативно-правових актах конкретного переліку способів державних закупівель; встановлення переважно конкурсної організації державних закупівель; забезпечення можливості участі будь-якого суб'єкта ринку в процесі державних закупівель незалежно від організаційно-правової форми і форми власності підприємства; встановлення в закупівельній документації єдиних для усіх учасників процесу закупівель критеріїв, вимог і процедур на основі правових норм; одночасне для усіх учасників сповіщення про початок закупівель продукції і умови закупівель; завершення розміщення замовлень і підведення підсумків в заздалегідь визначений період часу.

Результати. Проблемам організації державних закупівель присвячені праці Т. Веблена, Дж. Коммонса, Р. Коуза, Д. Норта, Дж. Ходжсона та ін. Серед вітчизняних учених слід назвати О. Амошу, В. Дементьєва, А. Гриценка, В. Сікору, А. Чухна та ін. Проблеми взаємодії держави і бізнесу у своїх працях аналізували С. Адонін, Т. Барнеков, Т. Боголіб, Р. Бойл, В. Варнавський, Т. Єфименко, Я. Кузьмінов, М. Мейер, Д. Річ, М. Ролль, Л. Фабіус, А. Фербеке та ін.

Використання розрахунків прогнозованого по конкретній державній закупівлі коефіцієнта економності виключно важливе при плануванні фінансових потоків з бюджету і позабюджетних фондів для фінансування цієї державної закупівлі. Критерій економності або затратності державних закупівель пов'язаний з такими поняттями, як мінімізація державних витрат, підконтрольність

системи держзакупівель відповідним регулюючим органам, стимулювання конкуренції між претендентами на державні постачання. Проте в цілому, очевидно, що система державних закупівель ефективна, якщо її характеризує низький рівень витрат різного роду ресурсів і передусім фінансових.

Критерій результативності системи державних закупівель також дозволяє визначати ступінь їх ефективності. У вітчизняній науковій літературі виробився відносно єдиний погляд на розуміння критерію результативності. Результативність державних закупівель визначається як здатність системи до досягнення максимальної реалізації мети по задоволенню потреб держави при заданій сукупності ресурсів.

Критерій оптимальності для отримання ступеня ефективності державної закупівельної діяльності є тим базовим параметром, по якому функціонування системи державних закупівель визнається ефективним або неефективним. Вираженням критерію оптимальності державних закупівель можуть служити два основні показники: шкала оцінок корисності сукупності придбаних благ і ранжирування переваг.

Відносно першого критерію оптимальності системи державних закупівель слід зазначити, що корисність сукупності придбаних благ означає, що при максимізації цільової функції системи можна досягти економічного оптимуму державної закупівельної діяльності. Корисність благ, що придбавалися в результаті державних закупівель, є серйозною передумовою для підвищення їх економічного ефекту. У цих цілях треба забезпечити такі умови для здійснення державних закупівель, які б сприяли зміні її структурних пропорцій раніше, ніж

проявляться негативні результати виниклих диспропорцій. Іншими словами, оптимізація структурних елементів системи державних закупівель припускає підвищення рівня її збалансованості.

Проілюструємо чинник оптимізації системи державних закупівель на прикладі двох фонових елементів цієї системи: використання бюджету для планування і управління державними закупівлями (критерій бюджетних обмежень) і критерій вибору оптимального постачальника по державному замовленню.

Перший елемент – використання бюджету для планування і управління державними закупівлями. Якщо необхідні кошти до бюджету не були закладені заздалегідь, закупник може зіткнутися з тим, що йому не можна скористатися перевагами закупівель на готівковому ринку або придбанням більших кількостей матеріалів за вигідними цінами. Для цього довгострокове планування державних потреб і бюджет, необхідний для фінансування очікуваних потреб і можливостей, мають бути більшими. Таке планування державних закупівель повинне здійснюватися принаймні за 18 місяців до здійснення закупівель. Крім того, потрібна оптимальна система управління державною закупівельною діяльністю, щоб гарантувати відсутність закупівель в останню мить тільки для того, щоб витратити закладене бюджетне фінансування до кінця року.

Другий компонент, приведений нами в приклад з метою ілюстрації досягнень оптимальності системи державних закупівель, є проблемою вибору оптимального постачальника, що претендує на участь в державних закупівлях. Очевидно, що оцінку оптимальності діючого постачальника про-

водити легше, ніж нового. Перевірка нового постачальника часто вимагає великих витрат часу і ресурсів, тому її слід виконувати тільки по тих постачальниках, у яких в майбутньому дійсно можна розмістити велике замовлення. Оцінка претендентів спрямована на отримання відповідей на два принципові питання:

1. Чи може цей претендент задовольнити вимоги державного підприємства, що закуповує, як в короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі?

2. Чи є у постачальника достатня мотивація, щоб задовольняти запити державного замовника відповідно до його очікувань?

Для того, щоб відповісти на обидва питання, можна скласти алгоритм очікуваних якостей потенційного постачальника, які допоможуть оцінити його оптимальність. Уведеному на рис. 1 алгоритмі оцінки оптимального претендента на участь в державному замовленні нам цікавий такий показник, як фінансовий стан постачальника.

Серед фінансових показників, що характеризують показник фінансового стану постачальника, слід особливо виділити наступні (рис. 2).

Представлені на рис. 2. показники фінансового положення постачальника-претендента на участь в державних закупівлях основні, але не єдині, допомагаючи державному замовникові оцінити стабільність фінансового стану потенційного постачальника. При цьому у фінансовій інформації, яку постачальник зобов'язаний надати перед участю в торгах, мають бути такі показники, як розміри прибули і збитків, оборот запасів за декілька років, динаміка зміни кредиторської заборгованості, коефіцієнт ліквідності. Оцінка фінансового

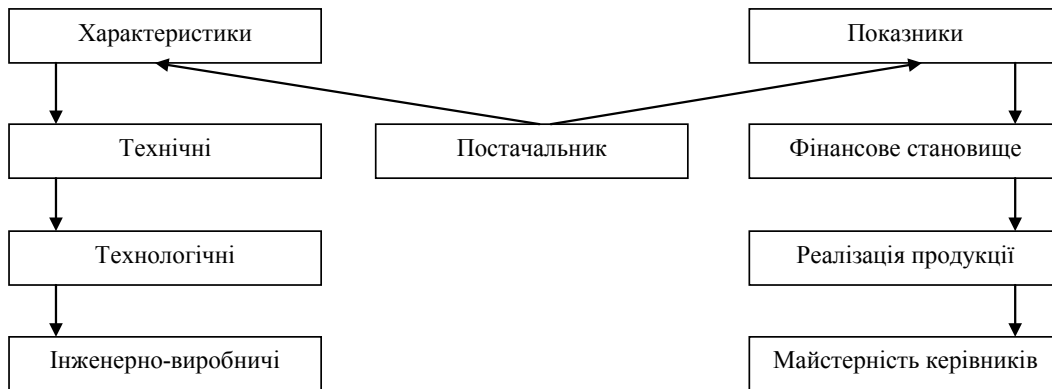

Рис. 1. Алгоритм оцінки потенційного постачальника по державних закупівлях

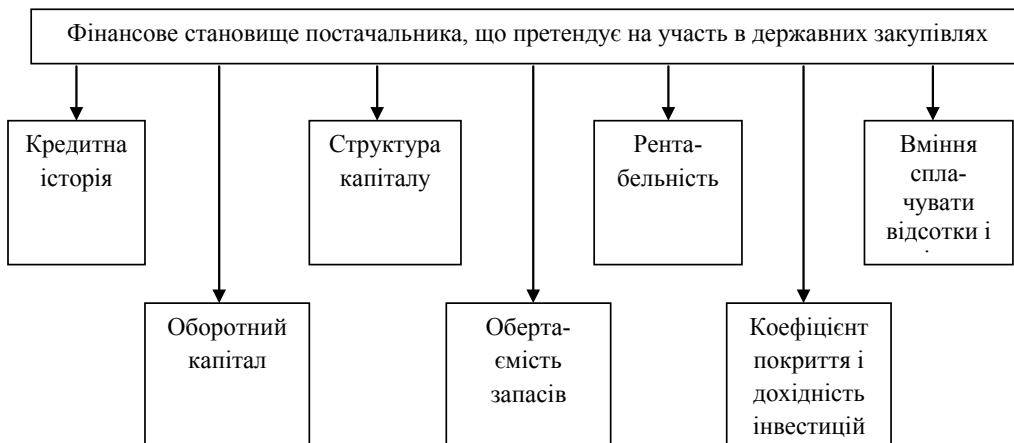

Рис. 2. Показники фінансового стану постачальника, що впливають на оцінку його як претендента на участь в державних закупівлях

стану потенційного постачальника має бути спрямована на те, щоб спрогнозувати рівень ризику державного замовника. Для цього прораховується вірогідність потенційної дії фінансових проблем постачальника на державного замовника. Такий розрахунок дозволяє розробляти стратегії, що мінімізують ризик.

Аналіз міжнародного досвіду закупівель товарів, робіт і послуг для державних потреб показує, що страхування ризиків при державних закупівлях – завдання виключно актуальне для державного замовника. Серед нових підходів до організації закупівель товарів, послуг і робіт для державних потреб, які активно опрацьовуються нині в законодавстві, відмова від процедур, що не дають можливість економити державні кошти, і перехід до страхування ризиків і управління ними замість того, що практикувався раніше повної відмови від прийняття ризиків.

Критерій адаптивності (еволюційності) системи державних закупівель відбиває рівень її пристосування до ринкових умов, а також еволюцію цього рівня. В першу чергу йдеться про здатність системи державних закупівель пристосовуватися до об'єктивних змін економічних умов, зовнішнього середовища. В результаті еволюційних змін система держзакупівель переходить в якісно новий стан, який адекватніше відповідає умовам переходу вітчизняної економіки до ринку. Механізм адаптації системи державних закупівель до ринкових відносин залежить від здатності цієї системи реагувати на умови ринку продукції, що розвивається, для державних потреб за допомогою внутрішніх вбудованих інструментів і важелів. Механізм адаптації полягає в доцільному, оптимальному реагуванні усієї системи державних закупівель на умови, що змінюються. Дія механізмів адаптації головним чином проявляється в економічній поведінці держави і господарюючих суб'єктів – постачальників продукції, яке полягає в максимальному врахуванні змін ринкового середовища і використанні їх позитивних сторін в досягненні ефективності державних закупівель в цих конкретних умовах. Для характеристики адаптації слід виділити тимчасові параметри і швидкість протікання процесу пристосування, здатність до підстроювання структурних елементів, а також їх синхронність. Максимально адаптована система державних закупівель повною мірою відповідає умовам ринкового середовища і відповідає базовому принципу державної закупівельної діяльності – ефективності. При цьому важливо маневрувати ресурсами і мобілізувати їх саме в тому напрямі, який в даний момент або актуальний, або приносить максимальну вигоду. Як активний процес, що протікає безперервно, адаптація припускає необхідність планування конкретних програмних заходів і їх реалізацію на певному тимчасовому відрізку.

Ще одним, додатковим критерієм, що дозволяє оцінювати ступінь ефективності системи державних закупівель, є мобільність цієї системи. Оскільки потреби держави не лише надзвичайно різноманітні, але і мінливі за обсягом і структурі, то їх своєчасне і повне задоволення залежить від здатності системи державних закупівель швидко перемикатися на закупівлю нової номенклатури продукції, а також міняти обсяги закупівель. Ці властивості і є мобільністю системи. Мобільність системи держзакупівель має дві сторони: мобільність по горизонталі і мобільність по вертикалі. Мобільність по горизонталі припускає рухливість

структуротворних елементів державних закупівель. Для неї характерна здатність переливання основних ресурсів від одного елементу структури до іншого залежно від пріоритету рішення завдань у сфері державних закупівель. Відмінною рисою мобільності системи держзакупівель по вертикалі видається її здатність підлаштовуватися під зміни зовнішнього ринкового середовища. Такі прояви мобільності системи державних закупівель (горизонтальні і вертикальні) тісно взаємозв'язані між собою і покликані на різних рівнях забезпечувати адаптованість системи до ринкового середовища. Основне завдання – досягнення збалансованості горизонтальної і вертикальної мобільності з метою всебічного забезпечення задоволення державних потреб з мінімально можливим використанням фінансових ресурсів.

Принципи формування ефективної системи державних закупівель припускають врахування цілого комплексу критеріїв, до яких слід віднести: використання прогресивних процедур, механізмів і технологій в організації і фінансуванні державної закупівельної діяльності; використання нових підходів і методів до управління і фінансування держзакупівель; забезпечення гнучкості, ритмічності і безперервності процесу держзакупівель у поєднанні з безперервністю їх фінансування; забезпечення пропорційності в задоволенні різних державних потреб за обсягом і структурі.

Усі вищеперелічені критерії оцінки міри ефективності системи держзакупівель формують науковий підхід до розуміння такого економічного параметра, як ефективність державної закупівельної діяльності. На нашу думку, сучасна ефективна система державних закупівель повинна ґрунтуватися на наступних принципах: посилення державного регулювання ринку державних закупівель на основі оптимального поєднання ринкових і адміністративних методів; усебічного фінансового забезпечення державних закупівель і концентрації фінансових коштів для вирішення найбільш актуальних державних завдань; створення і розвитку конкурентного середовища в процесі розміщення державного замовлення; оптимального співвідношення централізованого і децентралізованого розміщення державного замовлення; допустимо можливого використання досвіду країн з розвинутою ринковою економікою у сфері держзакупівель; вибору пріоритетів розвитку системи державних закупівель і забезпечення їх досягнення.

Посилення державного регулюючого впливу на ринок продукції для державних потреб – об'єктивна характеристика сучасного розвитку ринку. В той же час важливе розуміння тієї суб'єктивної істини, що основна роль у формуванні системи державних закупівель навіть в ринковому середовищі належить державі. Тому система державного регулювання державних закупівель, міняючи методи і механізми дії на господарюючі суб'єкти, повинна максимально гнучко враховувати умови ринку. Зрозуміло, що в умовах ринкової економіки, коли пригнічуюча частина продукції виробляється приватними фірмами, держава у своїй регулюючій діяльності поєднує ринкові (економічні) і адміністративні методи управління. Крім того, велику роль грають непрямі, фінансові важелі регулювання ринку державних закупівель.

Основним засобом прямого впливу держави на розвиток ринку є розміщення замовлень через державне оборонне замовлення. Специфіка сучасного ринку продукції для державних потреб в сучасних умовах – його передбачуваність і стабільність. Тому

спрощується завдання не лише планування обсягів державного оборонного замовлення, але і розмірів його фінансування з державного бюджету. Але вивчення і аналіз проблем оборонного замовлення, ринкових механізмів, що виникають в умовах формування, призводять до висновку про необхідність вжиття додаткових економічних заходів, що забезпечують дієвість цього найважливішого регулятора у сфері державних закупівель. Особливу роль відіграє створення економічно вигідних умов в процесі реалізації державного оборонного замовлення. В інтересах підвищення зацікавленості в участі в державному оборонному замовленні необхідно підвищити відповідальність уряду за своєчасне забезпечення державних замовників фінансовими коштами для оплати виробничих витрат. Важливо також збалансувати обсяги державного оборонного замовлення з розмірами фінансових ресурсів, що виділяються з державного бюджету.

Серйозної уваги з боку держави-замовника по оборонних поставаннях товарів, робіт і послуг вимагає регулювання цін на продукцію військового призначення. В цьому випадку основними параметрами, що характеризують модель поведінки виробника і постачальника, виступають цінові параметри контракту. При виробленні механізму ціноутворення на продукцію військового призначення слід виходити з розуміння того об'єктивного економічного факту, що ринок військової продукції – це ринок з недосконалою конкуренцією. Для цього ринку характерна можливість кожного його учасника (виробника військової продукції) впливати на загальний рівень закупівельних цін як своїми безпосередніми діями, так і шляхом неформальних домовленостей про цінову політику з іншими виробниками військової продукції. Ще одна складність ринку військових поставань – неможливість технічно отримувати повну і усебічну інформацію про виробництво і(чи) наявність тієї або іншої військової продукції, що істотним чином ускладняє регулювання ціноутворення на цьому ринку. Інформація про ціни на військову продукцію часто спотворена у зв'язку з секретністю більшості угод.

Ціновий механізм, що припускає встановлення цін не на ринку, а шляхом прямих переговорів між замовником і постачальником, є реалізацією таких підходів, як: багатоваріантність методів встановлення цін залежно від особливостей продукції військового призначення і її виробництва; врахування інтересів постачальника і замовника при монопольному виробництві військової продукції; взаємна зацікавленість замовників і постачальників в зниженні витрат в ході виробництва продукції військового призначення; державна підтримка виробників військової продукції.

Підтримка виробників військової продукції передусім вимагає впровадження механізму дієвого контролю з боку законодавчої влади, що забезпечило б збалансованість державних і корпоративних інтересів в процесі державних закупівель. У досягненні цінового балансу інтересів необхідно враховувати концепцію справедливої і прийнятної ціни контракту. Її суть полягає в тому, що така ціна повинна в максимально можливому ступені задовольняти інтереси замовника і постачальника(виробника). Важливим, безумовно, являється і проведення фінансово-економічних експертиз на військову продукцію, що закуповується державою, в плані її відповідності фінансуванню, що планується з федерального бюджету. Серед фінансових механізмів, що забезпечують

державну підтримку виробників продукції військового призначення, можна виділити наступні: надання пільгових кредитів або бюджетних субвенцій на проведення виробниками продукції військового призначення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР); фінансову і організаційну підтримку виробників найбільш важливих зразків техніки і озброєння; здійснення попереднього фінансування виробництва нових зразків військової техніки; створення спільних страхових пулів по страхуванню ризиків фінансування виробництва продукції військового призначення; участь держави в організації і фінансуванні виставок вітчизняної військової продукції.

Наступним базовим принципом формування ефективної системи державних закупівель є їх ресурсне забезпечення, тобто забезпеченість державної закупівельної діяльності фінансовими коштами з державного та місцевих бюджетів, а також з позабюджетних фондів. При цьому слід мати на увазі, що фінансово-ресурсне забезпечення державних закупівель повинне завжди відповідати економічним можливостям країни і об'єктивно існуючим потребам держави. Система державних закупівель затратна по своїй економічній суті і вимагає цілком конкретних ресурсів, які відповідно до свого економічного призначення можуть підрозділятися на взаємозв'язані області ресурсів (витрати державного та місцевих бюджетів, коштів державних цільових програм, позабюджетних фондів, витрати позабюджетних фондів). Дефіцит одного ресурсного джерела може автоматично позначитися на стані інших, оскільки, за образним виразом американського економіста П. Самуельсона, «державна може перекладати гроші з кишені в кишеню, але брюки залишаються тими ж». Тому нестача фінансових ресурсів навіть в одному з джерел може зробити серйозний негативний вплив на систему державних закупівель в цілому. Це означає, що по кожному джерелу фінансових ресурсів потрібно ретельний аналіз бази їх формування, можливих державних заходів по оптимізації їх структури і планування. В ході оцінки використовуваних для фінансування державних закупівель ресурсів слід виділяти не лише фінансові потоки, що направляються державою для задоволення своїх потреб, але і ресурси, що притягаються для виробництва цієї продукції. Йдеться про сукупність фінансової ресурсної бази: ресурсах держави і ресурсах окремих виробників-постачальників продукції по державному замовленню. Виходячи з принципу максимізації ефективності системи державних закупівель доцільно оптимізувати потоки, що направляються на фінансування державної закупівельної діяльності в цілому. Важливо при цьому розуміти, що фінансування державної закупівельної діяльності – це відносно самостійний економічний процес, що протікає у рамках окремої держави.

В інтересах підвищення раціональності і результативності функціонування системи державних закупівель вона повинна спиратися на принцип усебічного ресурсного забезпечення. Центральною і початковою частиною механізму фінансування державних закупівель повинна стати розробка науково-методичної бази для оцінки потреб держави і економічних можливостей по їх задоволенню(наявність достатніх фінансових ресурсів). Ефективність системи державних закупівель може бути досягнута лише на базі збалансованості фінансових ресурсів на державному, регіональному і місцевому рівнях.

Важлива особливість принципу забезпеченості державних закупівель фінансовими ресурсами – його взаємозв'язок і взаємообумовленість з принципом об'єктивної необхідності державного регулювання закупівельної діяльності держави. Впливаючи на ринок державних закупівель і на державний попит, будь-яка держава з ринковою формою господарювання використовує великий арсенал регуляторів, що є сукупністю різних інститутів і інструментів. У ринкових умовах найбільші наслідки для функціонування ринку державних закупівель мають бюджетно-податкові і грошово-кредитні регулятори. Оскільки предметом дослідження в цій роботі є фінансування державних закупівель, то найбільший інтерес для подальшого аналізу придбавають саме бюджетно-податкові регулятори ринку державних закупівель. Така пріоритетність бюджетно-податкових регуляторів обумовлена досить простою логічною побудовою: доход – це основний чинник, що визначає реальні можливості споживання. При цьому зв'язок між доходом і споживанням такий простий, що ніякі інші чинники не мають такого істотного значення для споживання. Слід взяти до уваги, що споживання залежить не лише від поточного доходу, але і від вартісної оцінки очікуваних доходів. Підвищення державних доходів дозволяє збільшувати витрати на придбання продукції для державних потреб. Такий логічний ланцюг – один з дієвих інструментів бюджетно-податкового регулювання ринкової економіки. Проте не слід забувати, що не усе підвищення розмірів прибуткової бази держави може бути використане на фінансування додаткових державних закупівель. Іншими словами, повинна дотримуватися нерівність:

$$\Delta I > \Delta P \quad (1)$$

де ΔI – приріст державних бюджетно-податкових доходів;

ΔP – приріст витрат на закупівельну діяльність держави.

Зasadничим принципом ефективного функціонування системи державних закупівель є розвиток вільної конкуренції на цьому ринку. Пов'язано це в основному з тим, що еволюція системи державних закупівель в ринкових умовах господарювання протікає у напрямі системного використання ринкових механізмів в їх оптимальному поєднанні і мультиплікації позитивного ефекту, що формується при цьому, на розвиток економіки країни в цілому і окремих регіонів зокрема. Для цього потрібне забезпечення достатньої міри конкуренції на ринку державних закупівель. Конкуренція в умовах функціонування ринкової економіки – найбільш потужний, загально визнаний інструмент забезпечення ефективної системи державних закупівель. В ході державної закупівельної діяльності конкуренція дозволяє забезпечити: отриман-

ня державним замовником найбільш оптимальних пропозицій на момент проведення закупівлі; організацію контролю за проведенням державних закупівель з боку учасників процедур закупівель і суспільства; раціональне використання фінансових ресурсів, необхідних для задоволення державних потреб.

Використання конкурентних механізмів в процесі організації державних закупівель має на увазі: визначення в нормативно-правових актах конкретного переліку способів державних закупівель; встановлення переважно конкурентної організації державних закупівель; забезпечення можливості участі будь-якого суб'єкта ринку в процесі державних закупівель незалежно від організаційно-правової форми і форми власності підприємства; встановлення в закупівельній документації єдиних для усіх учасників процесу закупівель критеріїв, вимог і процедур на основі правових норм; одночасне для усіх учасників сповіщення про початок закупівель продукції і умови закупівель; завершення розміщення замовлень і підведення підсумків в заздалегідь визначений період часу.

Для розширення вільної конкуренції на ринку державних закупівель необхідно забезпечити доступ учасників на цей ринок за допомогою ступіня економічно необгрунтованих обмежень. Необхідно надати можливість суб'єктам господарювання (фізичним і юридичним особам) розміщувати свої замовлення, а також малому підприємству вільно брати участь в конкурсах на державні закупівлі. Доцільно законодавчо закріпити долю малого бізнесу при розміщенні певного виду державних і муніципальних замовлень.

Висновки. Для ринку державних закупівель характерні дві форми конкуренції – відкрита і закрита. Перша – це традиційна для ринкової економіки цінова конкуренція. У разі державних закупівель вона здійснюється коштом держави і проявляється у боротьбі компаній за доступ до державного ринку і бюджетних коштів. Така конкуренція організовується в ході подання претендентами заявок на участь в розміщенні замовлень, де основним критерієм отримання державного замовлення виступає найнижча ціна постачальника-претендента. Другий формі конкуренції (закритої) властиві деякі своєрідні риси, що істотно відрізняють її від відкритої ринкової конкуренції за державне замовлення. У зв'язку з розширенням можливостей відкритої вільної конкуренції, особливе значення придбаває феномен так званої добросовісної конкуренції. Це завдання може бути вирішене тільки при максимальному зниженні рівня корупції у сфері розміщення державних замовлень, у боротьбі з якою, очевидно, потрібні повна прозорість і гласність усіх дій з розміщення держзамовлень.

Список літератури:

1. Бабанін О.С. Державні закупівлі і міжнародна торгівля / О.С. Бабанін // Економіка, менеджмент, бізнес. 2012. – № 1(5). – Т. 1. – С. 173–184.
2. Бублій М.П. Етапи розвитку нормативно-правового забезпечення системи державних закупівель / М.П. Бублій // Теорія та практика державного управління. – 2011. – Вип. 4 (35). – С. 1–8.
3. Галушак М. Державні закупівлі в Україні: теоретичні аспекти та практичні проблеми / М. Галушак // Галицький економічний вісник. – 2011. – №1(30). – С. 43–53.
4. Ємельянов В.М., Степанюк Д.А. Корупція у сфері державних закупівель: погляд на законодавство України / В.М. Ємельянов, Д.А. Степанюк // Державне управління. Політологія. – 2009. – С. 30–32.

Бродовская О. Г.

Классический частный университет

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОНКУРЕНТНЫХ МЕХАНИЗМОВ В ПРОЦЕССЕ ОРГАНИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК В СОЦИАЛЬНОЙ СФЕРЕ

Резюме

Статья посвящена определению критериев, которые позволяют оценивать степень эффективности системы государственных закупок в условиях конкуренции. Конкуренция в сфере государственных закупок осуществляется за счет государства и проявляется в борьбе компаний за доступ к государственному рынку и бюджетным средствам. Такая конкуренция организуется в ходе представления претендентами заявок на участие в размещении заказов, где в качестве основного критерия получения государственного заказа выступает самая низкая цена поставщика-претендента. Среди новых подходов к организации закупок товаров, услуг и работ для государственных потребностей есть отказ от процедур, которые не дают возможность сэкономить государственные средства, и переход к страхованию рисков и управлению ими взамен, что практиковался ранее полного отказа от принятия рисков.

Ключевые слова: конкуренция, государственные закупки, товары и услуги, поставщик, бюджетные средства, управления, бюджетные ограничения.

Brodovska O. H.

Classical Private University

THE USE OF COMPETITION MECHANISMS IN THE PROCESS OF ORGANIZATION OF PUBLIC PURCHASING IN SOCIAL SPHERE

Summary

The article is dedicated to the determination of criteria that allow to estimate the degree of efficiency of the public purchasing system. The analysis of international experience of commodities, works and services purchases shows for state necessities that insurance of risks at the public purchasing is a task exceptionally actual for a state customer. There is abandonment from procedures among the new going near organization of commodities services and works purchases for state necessities, that does not give an opportunity to save state facilities, and passing to insurance of risks and management by them in exchange, that was practiced earlier complete abandonment from the acceptance of risks.

The modern effective system of the public purchasing must be based on next principles: strengthening of government control of the public purchasing market on the basis of optimal combination of market and administrative methods; comprehensive financial providing of the public purchasing and concentration of financial means for the decision of the most actual state tasks; creation and development of competition environment in the process of placing the government order; optimal correlation of the centralized and decentralizing placing of government order; possibly the possible use of experience of countries with the developed market economy in the field of state trade; to the choice of priorities of development of the system of the public purchasing and providing of their achievement.

It is necessary for expansion of free competition at the market of the public purchasing to provide access of participants to this market by means of degree of economically groundless limitations. It is necessary to give possibility to the subjects of manage (to the physical and legal persons) to place the orders, and also for the small enterprise freely to participate in competitions on the public purchasing. It is expedient legislatively to fasten the fate of small business at placing of certain type of government and municipal businesses.

Keywords: competition, public purchasing, goods and services, supplier, budgetary facilities, managements, budget constraints.